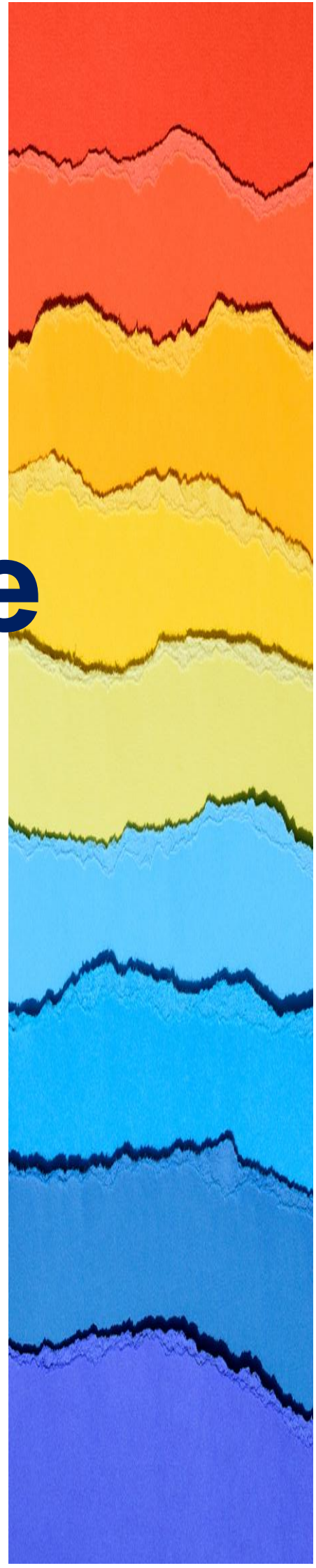

Lokaal Educatieve Agenda Lochem

2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Ontwikkelingen	5
3. Visie en ambities	6
4. Uitgangspunten op basis waarvan we samenwerken	7
5. Langjarige lokale thema's en doelstellingen	8
5.1 Armoede tegengaan	8
5.2 Taalrijk opgroeien	8
5.3 Een sterke pedagogische basis	9
5.4 Veerkrachtige kinderen en jongeren	9
6. Thema's vanuit wettelijke verplichtingen	10
6.1 Voorkomen van segregatie	10
6.2 Bevorderen van integratie	10
6.3 Afstemmen van inschrijvings- en toelatingsprocedures	10
7. Afstemming en overleg	10

Bijlage: Jaaragenda 2025

1. Inleiding

Hillary Clinton schreef een inspirerend boek over jeugdbeleid. De titel ontleende ze aan een Afrikaans gezegde: 'It takes a whole village to raise a child'. Wat betekent het om op te groeien in Amsterdam, Súdwest-Fryslân, Peel en Maas of zeg Lochem? Kunnen kinderen genoeg spelen, is de opvang geregeld, werkt het consultatiebureau goed, voelen ouders zich gesteund, zijn er veilige routes naar school, weten scholen ernstige problemen vroeg op te sporen en is er dan snel hulp geregeld? Dat zijn de vragen die we moeten stellen, met de leefwereld van kinderen als uitgangspunt.

Het beeld van dat dorp is een aansprekende metafoor voor het (integraal en preventief) jeugdbeleid in onze gemeente. Opgroeien gaat meestal gewoon goed met ouders die hun best doen, met daaromheen een netwerk van opa's, oma's, vrienden, leerkrachten, ooms en tantes en burens. En als het dan even niet goed gaat, is er altijd wel iemand die helpt. Voor de meeste kinderen werkt het zo. Maar soms zijn draagkracht en draaglast niet in evenwicht met elkaar en is er extra hulp nodig. Soms zelfs zoveel hulp dat specialisten erbij gehaald moeten worden of dat ouders hun kinderen aan specialisten moeten overdragen.

Voor de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) ligt er wettelijk een opdracht om jaarlijks overleg te voeren over het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving/toelating. Dit gebeurt tijdens het LEA overleg. Ik ben blij en trots om te merken dat we gezamenlijk, als partners van het overleg, voelen dat we verder willen dan de wettelijke opdracht. Niet vinken maar vonken. Omdat we geloven dat we bepaalde problemen of thema's het beste samen op kunnen pakken.

Met veel plezier kijk ik terug op de succesvolle samenwerking van het afgelopen jaar binnen het LEA. Het is voor mij een grote bron van voldoening om te zien hoe alle betrokken partners zich met enthousiasme inzetten voor ons gezamenlijke doel: het versterken van de onderwijskansen voor onze kinderen en jongeren. Want de LEA partners in onze gemeente zien de LEA als meer dan een wettelijke plicht. Wat mij bijzonder aanspreekt, is de manier waarop de partners in werkgroepen op een positieve en constructieve wijze samenwerken en verantwoordelijkheid nemen binnen het onderwijs- en jeugdbeleid. Ik ben ervan overtuigd dat deze werkwijze daadwerkelijk verschil maakt in de praktijk. De open en betrokken houding die we met elkaar delen, is belangrijk voor het succes van ons werk bij het behalen van de doelstellingen en de concrete afspraken die we hebben gemaakt over de uitvoeringsacties.

Ik ben trots op wat we tot nu toe hebben bereikt en kijk uit naar de stappen die we de komende jaren samen gaan zetten. De energie en inzet van alle partners binnen het LEA is voor mij een inspirerend voorbeeld hoe we samen een positieve impact kunnen maken voor de toekomst van onze jeugd.

Wendy Goodin,
Wethouder jeugd en onderwijs.

2. Ontwikkelingen

Wettelijke verantwoordelijkheden

Gemeenten en scholen hebben wettelijke verantwoordelijkheden voor de opgroeiende jeugd. Het gaat in het bijzonder om de Jeugdwet, de wet Passend Onderwijs en de wetten op (resp.) het Primair en het Voortgezet Onderwijs. Met passend onderwijs wil de overheid bereiken dat alle kinderen in het onderwijs die plek krijgen die het beste bij hen past. De talenten en de onderwijsbehoefte van het kind zijn daarbij bepalend, niet de beperkingen. Kinderen moeten niet meer langdurig thuis komen te zitten, omdat er geen passende plek is om onderwijs te volgen. Gemeenten hebben op grond van de Jeugdwet de plicht om jeugdhulp en ondersteuning te bieden. Het gaat dan om kinderen en jongeren met een beperking, stoornis, aandoening of opgroei problemen. Het is belangrijk dat zij de regie blijven houden over hun leven. En dat ze samen met hun eigen omgeving en professionele hulpverleners naar oplossingen zoeken; het “eigen kracht principe”. De Jeugdwet heeft ook als doel (jeugd)hulp tijdig en op maat te bieden. Samenhang in de geboden zorg is daarbij van belang: één gezin, één plan en één regisseur. Wettelijk horen gemeenten een plek te zijn waar iedereen kan meedoen, maakt niet uit wat je leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten of beperkingen er zijn (Inclusieve samenleving). De wetten op het Primair resp. Voortgezet Onderwijs regelen de verantwoordelijkheden die gemeenten hebben voor de huisvesting van het onderwijs.

Vuurtjes vanuit de organisaties waarin we werken

Als LEA partners leveren we vanuit de organisaties waarin we werken allemaal een bijdrage aan de kansrijke ontwikkeling van kinderen. Vanuit verschillende achtergronden zien we bepaalde ontwikkelingen die ons bezig houden. We zien ‘vuurtjes’, waar we ons zorgen over maken, die we met elkaar hebben gedeeld en die voor herkenning zorgen. Zo zien we dat het leesniveau bij kinderen de laatste jaren is gedaald. We zien een toename van problematiek binnen gezinnen. Het gaat hierbij veel om sociaal emotionele problematiek maar ook om opvoedingsproblematiek, met name in de periode 0-4 jaar. Daarbij zoeken we naar een gezonde balans in wat normaal gevonden mag worden en wat een probleem is. Ook zien we dat we als organisaties nog niet altijd goed op elkaar aangesloten zijn. Dat zien we met name in bepaalde leeftijdsovergangen waarbij kinderen en jongeren met andere organisaties te maken krijgen (0-4 jaar, basisschool periode, periode voortgezet onderwijs). We zien materiële armoede als belemmering in kansengelijkheid maar ook sociale armoede omdat er nauwelijks nog een vangnet is voor kinderen waar ze op terug kunnen vallen als het thuis even niet gaat (beroep op bijvoorbeeld opa's en oma's). Onder jongeren zien we veel mentale problematiek. Veel jongeren lopen vast vanwege mentale druk. De toegenomen focus op het individuele belang boven het collectieve belang speelt hierin een rol.

3. Visie en ambities

We hebben als partners samen een visie gevormd en een ambitie gesteld die ons de komende jaren richting kan geven.

Visie

In de gemeente Lochem werken we (kinderopvang, scholen, gemeente en maatschappelijke partners) samen aan een omgeving waar kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen. Samen bevorderen wij kansengelijkheid voor alle kinderen en jongeren in de leeftijd van 0-23 jaar met aandacht voor thuis, school en vrije tijd.

Ambitie

Kinderen en jongeren krijgen:

1. Een kansrijke ontwikkeling
2. In een kansrijke omgeving
3. Vol kansrijke verbindingen

Een kansrijke ontwikkeling

Belangrijke associaties bij kansrijk ontwikkelen zijn: een vroegtijdige start, het ontwikkelen van weerbaarheid, belemmeringen wegnemen, uitdagende schoolomgeving, tijd nemen en geven aan kinderen (patronen doorbreken, kinderen laten balanceren), kennis krijgen die bij je past, leren vallen en fouten durven maken, het hebben van een vangnet, het opbouwen van een netwerk, vriendschappen aangaan (ook offline), een veilige basis, continuïteit, mogelijkheid tot deelname aan activiteiten, uitgedaagd worden, zichtbaarheid, taalvaardigheid ontwikkelen en de sociale context van de omgeving.

In een kansrijke omgeving

Belangrijke associaties bij een kansrijke omgeving zijn: zelfontdekking, veilig thuis en veilig op school, een vangnet, mogelijkheid tot ontwikkeling buiten schooltijd, een stabiel gezinsleven, het vermijden van stereotypen (niet in hokjes plaatsen), een sterk sociaal netwerk, signalering, inclusiviteit, deelname aan alles, toegang tot diverse omgevingen, zonder oordeel, tolerantie, uitdaging bieden, fouten maken en leren, sport voor iedereen, vervoer en bereikbaarheid, BEBE (bereikbaarheid, beschikbaarheid en bekendheid voorzieningen), gemengde wijken en scholen en een uitdagende schoolomgeving, niet enkel cognitief.

Vol kansrijke verbindingen

Belangrijke associaties bij kansrijke verbindingen zijn: samenwerken met ouders, samenwerken met maatschappelijke organisaties, IKC kindcentra, brede school, doorlopende leerlijn kov/po/vo/MBO, verrijkt aanbod in de omgeving, sociale kaart, onderlinge ondersteuning, naoberschap, gericht op kinderen en hun gezin, vriendengroepen, meedoen, niet 'voor' kinderen en hun gezin maar 'met' kinderen en hun gezin, niet loslaten, naast een kind staan, focus op de eerste periode en verbinding binnen leeftijden.

4. Uitgangspunten op basis waarvan we samenwerken

Drie uitgangspunten vormen de basis van ons samenwerken. Deze uitgangspunten komen terug in alles wat we doen vanuit de Lokaal Educatieve Agenda om de visie en ambitie te bereiken.

Uitgangspunt 1: we sluiten aan bij de leefwereld van kinderen.

Bij de uitvoering van de activiteiten uit de Lokaal Educatieve Agenda richten we ons niet alleen op het kind. We kijken naar de wereld waarin kinderen opgroeien en laten activiteiten daarop aansluiten. We vinden dit belangrijk omdat kinderen niet in hun eentje opgroeien. Dat doen ze samen met hun ouders, familie, vrienden van ouders, de buurt, in een huis, in een straat, in een dorp of in een stad.

Uitgangspunt 2: we doen het samen.

We werken met elkaar als partners samen aan kansengelijkheid voor kinderen en jongeren. Dat doen we omdat de kinderen en hun omgeving allemaal bij ons als partners komen. Kinderen en jongeren leren bij ons allemaal wat en als partners komen we elkaar daarin tegen. Samen weten we meer dan alleen en we vinden het belangrijk dat er een doorgaande lijn is en blijft.

Uitgangspunt 3: we werken zo preventief mogelijk.

We willen dat kinderen opgroeien in een veerkrachtige gemeenschap. Om kansengelijkheid te vergroten en problemen zo klein mogelijk te houden vinden wij het belangrijk om preventief te werken. Dat doen we zoveel mogelijk op eenzelfde manier. Als we iets tegenkomen dat voor problemen zorgt willen we dit zo normaal mogelijk oppakken. Dichtbij kinderen en jongeren en samen met de mensen om hen heen.

5. Langjarige lokale thema's en doelstellingen

Op basis van de ontwikkelingen die we op verschillende plekken zien werken we in deze LEA periode aan vier langjarige thema's: het tegengaan van armoede, taalrijk opgroeien, een sterke pedagogische basis en veerkrachtige kinderen en jongeren. Per thema zijn er vanuit elke ambitie één of twee meerjarige doelstellingen vastgesteld. Er wordt per thema door betrokken partners samengewerkt.

We houden de resultaten bij op de jaaragenda, zodat we continu inzicht hebben in onze voortgang. We weten dat we het goede doen omdat we vooraf gezamenlijk de doelen hebben vastgesteld. Tijdens de LEA-overleggen (2 tot 3x per jaar) evalueren en toetsen we gezamenlijk of we tevreden zijn met de doelen, acties en behaalde resultaten. We vragen de werkgroepleden voorafgaand aan de overleggen een kort formulier in te vullen waaruit blijkt welke resultaten zijn bereikt en waar dat uit blijkt. Als blijkt dat bepaalde acties niet het gewenste resultaat opleveren, stellen we deze bij. We zijn tevreden wanneer de gestelde doelen worden behaald binnen de afgesproken kaders en wanneer de uitkomsten bijdragen aan de langetermijnvisie.

5.1 Armoede tegengaan

Armoede en geldzorgen kunnen ertoe leiden dat kinderen en jongeren worden belemmerd in een gelijkwaardige deelname aan het onderwijs. Zo kunnen geldzorgen van ouders verhinderen dat een kind kan meedoen aan sociale activiteiten. Ook kan het een negatieve impact hebben op de concentratie en het welzijn van leerlingen. Hierdoor ontstaat er een grotere kans dat leerlingen gedemotiveerd raken voor onderwijs en voortijdig de school te verlaten. Om dit te voorkomen werken we de komende jaren aan de volgende doelen:

- We voorkomen schulden bij jongeren in de gemeente Lochem door het inzetten van preventieve maatregelen zoals voorlichtingscampagnes en gastlessen. De interventies sluiten aan op de belevingswereld van jongeren.
- Zoveel mogelijk partners, waaronder scholen, herkennen signalen van geldzorgen, bespreken deze met de betrokkenen en verwijzen door naar professionele hulpverleners.

5.2 Taalrijk opgroeien

Kinderen die opgroeien in een omgeving met een rijk taalaanbod ontwikkelen een grote woordenschat. Kinderen die opgroeien in een taalarme omgeving hebben meer moeite met taal. Taal is belangrijk om te kunnen communiceren met anderen. Het stimuleren van taalontwikkeling bij kinderen en jongeren die in een taalarme omgeving opgroeien zien we als een belangrijke uitdaging. Om dit te bereiken staan tijdens deze LEA-periode de volgende doelstellingen centraal:

- We verhogen het leesplezier en de leesvaardigheid van kinderen en jongeren.
- We zorgen ervoor dat alle kinderen in de gemeente Lochem, met specifieke aandacht voor VVE-kinderen, op dezelfde wijze worden overgedragen van kinderopvangvoorzieningen naar het basisonderwijs.

5.3 Een sterke pedagogische basis

De pedagogische basis is alles in de wereld om ons heen dat te maken heeft met het opgroeien, het opvoeden en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het gaat allereerst over hoe volwassenen met kinderen omgaan, thuis, op school, en op andere plekken waar jongeren en volwassenen elkaar tegenkomen. De belangrijkste volwassene voor de jongeren zijn de ouders. Daarom is onze doelstelling in deze LEA-periode op hen gericht:

- We versterken de pedagogische basis van ouders.

5.4 Veerkrachtige kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren ervaren in toenemende mate stress door de hoge prestatiedruk. Op school en buiten de school, offline en online. Het mentaal welbevinden van jongeren neemt hierdoor af. Hoe kun je als jongere veerkracht ontwikkelen om hiermee om te gaan? Wat kun je doen als professional om kinderen en jongeren te ondersteunen? Onderstaande doelstelling is hierop gericht.

- We vergroten de veerkracht van kinderen en jongeren zodat zij beter om kunnen gaan met de druk die zij ervaren.

De doelstellingen worden elk jaar door de deelnemers van het LEA vertaald in concrete activiteiten die dat jaar worden uitgevoerd. Ze worden opgenomen in een jaarplan. In bijlage 1 staat het jaarplan 2025.

6. Thema's vanuit wettelijke verplichtingen

In de wet¹ is opgenomen dat de gemeente in het LEA afspraken moet maken met schoolbesturen, kinderopvang en andere partners over de volgende onderwerpen:

6.1 Voorkomen van segregatie

Iedere school zou een afspiegeling van de wijk moeten zijn of in ieder geval zo gemengd mogelijk moeten zijn. Een segregatie is sprake als de school geen afspiegeling van de wijk is. Dus als specifieke groepen of kenmerken (bijvoorbeeld een lage sociaaleconomische status van ouders) in scholen, straten, buurten of wijken oververtegenwoordigd zijn, in vergelijking met het gemiddelde van een wijk, dorp of stad.

6.2 Bevorderen van integratie

Integratie in het onderwijs is belangrijk om sociale barrières te doorbreken en kinderen van verschillende achtergronden met elkaar te verbinden. Dit draagt bij aan begrip, respect en sociale cohesie.

6.3 Afstemmen van inschrijvings- en toelatingsprocedures

Gemeente en scholen dienen afspraken te maken over de procedures rondom inschrijving en toelating voor scholen in het basis- en voortgezet onderwijs. Belangrijk hierin is transparantie en bekendheid bij ouders en leerlingen. En het voorkomen van formele of informele drempels waardoor het ene kind meer kans heeft om op een school te komen dan het andere.

Afspraken over bovenstaande onderwerpen nemen we mee in het **onderwijskansenbeleid** dat we in 2025, samen met onze partners, gaan ontwikkelen. Hierin is, naast de onderwerpen die in deze LEA-agenda aan bod komen om de onderwijskansen van kinderen en jongeren te vergroten, ook aandacht voor voorschoolse- en vroegschoolse educatie. Vanuit de wet zijn gemeenten verplicht om te overleggen en zorg te dragen voor het maken van afspraken over de doelgroepdefinitie, de toeleiding, de doorgaande lijn en resultaten.

7. Afstemming en overleg

Wettelijk dient er één keer per jaar een overleg te zijn tussen de gemeente, kinderopvang, schoolbesturen van basisscholen en het voortgezet onderwijs over de lokale educatieve agenda. In de gemeente Lochem komen we jaarlijks twee tot drie keer bijeen. En daarbij sluiten ook andere partners aan, zoals de bibliotheek, de jeugdgezondheidszorg, Welzijnswerk Lochem en samenwerkingsverbanden. Wij zijn er van overtuigd dat alleen door goed samen te werken met alle betrokken partners we het verschil voor kinderen, jongeren en hun ouders kunnen maken!

¹ Wpo artikel 161, Wvo artikel 3.42, Wko artikel 1.50a

Bijlage – Jaaragenda 2025

Thema: Armoede tegengaan		
Doel	Actie	Betrokkenen
We voorkomen schulden bij jongeren in de gemeente Lochem door het inzetten van preventieve maatregelen zoals voorlichtingscampagnes en gastlessen. De interventies sluiten aan op de belevingswereld van jongeren.	Het jongerenwerk van Welzijn Lochem start in 2025 een nieuwe activiteit op het Staring College, de Huiskamer, met aandacht voor signalering van geld- en armoedeproblematiek bij jongeren.	Welzijn Lochem en Staring College
Zoveel mogelijk partners, waaronder scholen, herkennen signalen van geldzorgen en verwijzen door naar professionele hulpverleners.	Basisscholen krijgen vier keer per jaar een nieuwsbericht aangeboden over 'normale geldzaken' met contactgegevens van het budgetadviescentrum om op te nemen in de reguliere schoolnieuwsbrief.	Welzijn Lochem (trekker), basisscholen
	We gaan in gesprek met scholen om te bespreken welke signalen zij tegenkomen en wat zij nodig hebben om dit effectiever te doen.	Gemeente (trekker), basisscholen
Thema: Taalrijk opgroeien		
Doel	Actie	Betrokkenen
Alle kinderen in de gemeente Lochem, met specifieke aandacht voor VVE-kinderen, worden op dezelfde wijze overgedragen van kinderopvangvoorzieningen naar het basisonderwijs..	In 2025 hebben we in de gemeente Lochem een éénduidig protocol/overdracht van kinderopvang naar basisschool. We maken daarbij gebruik van de pilot die heeft plaatsgevonden in de kern Lochem.	Kinderopvang, basisscholen, gemeente, Prins Willem Alexanderschool Laren (trekker), Yunio
We verhogen het leesplezier en de leesvaardigheid van kinderen en jongeren	We onderzoeken in het eerste half jaar van 2025 welke acties we gaan uitzetten om aan dit doel te werken. Dat kunnen acties zijn die binnen en/of buiten de schoolmuren plaatsvinden. Daarbij hebben we aandacht voor het betrekken van kinderen, jongeren en hun ouders. We onderzoeken welke 'best practices' er in het land zijn waar we gebruik van kunnen maken.	Gemeente, Welzijn Lochem (trekker), bibliotheek, Staring college. We willen ook deelname vanuit kinderopvang en basisschool.
	We organiseren in 2025 minimaal één activiteit voor kinderen en één activiteit voor jongeren 'buiten de schoolmuren' waarbij lezen op een leuke, toegankelijke manier meer aandacht krijgt.	Trekkers volgen uit de werkgroep van actie 1
Thema 3 Een sterke pedagogische basis		
Doel	Actie	Betrokkenen
We versterken de pedagogische basis van ouders.	We maken de hulpwijzer beter bekend bij ouders. In ons taalgebruik sluiten we aan bij normaliseren. We onderzoeken of ervaringsverhalen van ouders toegevoegd kunnen worden.	Allen. Trekker: gemeente
	We implementeren de gezinscoach 2.0 op alle basisscholen in de gemeente Lochem	Gemeente, basisscholen
Thema 4 Veerkrachtige kinderen en jongeren		
Doel	Actie	Betrokkenen
We vergroten de veerkracht van jongeren zodat zij beter om kunnen gaan met ervaren druk.	In 2025 gaan we nader onderzoeken waar en hoe we de meeste impact kunnen realiseren. Als eerste stap doen we literatuuronderzoek. We definiëren 'veerkracht' en 'druk'. We onderzoeken op welke doelgroep we ons het best kunnen richten, kijken naar bestaande effectieve interventies, creëren van eigenaarschap bij kinderen/jongeren; versterken professionaliteit leerkrachten en vergroten betrokkenheid ouders. Ook onderzoeken we hoe we de ontwikkeling van 'veerkracht' kunnen meten. Voor 1 augustus 2025 leveren we een plan op met concrete acties.	Trekkers: swv Slinge-Berkel, Propschool Lochem, Welzijn Lochem, GGD, gemeente.
	We versterken de aansluiting tussen het onderwijs en het tiener- en jongerenwerk in de gemeente Lochem.	Trekkers: Welzijn Lochem, Staring College, gemeente.
Thema 5 Actie vanuit wettelijk kader		
Doel	Actie	Betrokkenen
We hebben (wettelijk verplichte) afspraken over segregatie, integratie en afstemmen inschrijvings- en toelatingsprocedures.	We ontwikkelen onderwijskansenbeleid, vooral gericht op voor- en voegschoolse educatie. Hierin hebben we ook aandacht voor het maken van (wettelijk verplichte) afspraken gericht op het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie en het afstemmen van inschrijvings- en toelatingsprocedures	Allen. Trekker: gemeente